

# GAZETA TRANSILVANIEI

**Redacţia şi Administraţia**  
**FAŞA LIBERTĂŢII BRAŞOV.** —  
 TELEFON 226.  
 Abonament anual 860 lei.  
 Poştă stralâmată 800 lei.  
 Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţu

Apare de trei ori pe săptămână

In articolul prim din ultimul număr oficial (liberal) califică „excedentele bugetare” ale d-lui Vintilă.  
 „O politică bugetară greşită este întotdeauna păgubitoare pentru interesele şi creditul statului”.  
 Iar în titlu spune:  
 „In loc de economii risipă...”

Se împlinesc doi ani, de când la Curtea de Argeş, Ferdinand I, primul rege al României întregite odihneşte alături de întemeietorul României moderne, unchiul său Carol.

Glasul clopotelor şi rugăciunile, ce se ridică azi din altarele întregii ţări, înaltă în slavă recunoştinţa şi admiraţia neamului faţă de Marele Rege, care prin suferinţele îndurate alături de poporul său, a voit şi a ştiut să îndure chinul ce duce spre biruinţă.

Plecăm cu evlavie genunchii în faţa mormântului, care adăposteste trupul Celui-ce şi-a legat pentru vecie numele de înfăptuirea celui mai mare şi mai sfânt ideal românesc.

Fie-ne pildă faptele Lui şi sfaturile Lui pătrundă în inima tuturor filor ţării, pentru cari a suferit ca să-i ducă la izbândă

## Aşezări „istorice”.

Parlamentarii saşi, — spre satisfacţia liberalilor, — au hotărât ca faţă de proiectul reformei administrative, să ia atitudinea colegilor lor unguri. În numele partidului german, conducătorul acestuia, d-l Hans Roth a declarat că respinge cu toată hotărârea acest proiect.

În motivarea, ce o face acestei hotărâri, conducătorul partidului german căreşte pe „autonomia naţională a minorităţilor”, cerând între altele ca în cadrele acestei autonomii, minoritarii să fie cuprinşi în unităţi administrative, care să corăspundă cu gruparea lor rezultată pe baza colonizării istorice”.

A încercat oare d-l Roth să-şi arunce puţin privirea, să vadă şi să constate cum se prezintă în Ardeal situaţia „rezultată pe baza colonizării istorice” şi a trecutului încărcat de favoruri — să le zicem tot „istorice” — în timpul dinaintea războiului, pe seama protejaţilor Habsburgilor?

Ca toată dragostea, pe care nu contestăm că trebuie să o poarte neamului d-sale, va trebui să recunoască şi d-sa marea nedreptate „istorică”, ce i-s-a făcut neamului românesc.

„Istorică colonizare”, pe baza căreia conducătorul partidului german revendică drepturile poporului săsesc, a aşezat acest neam în cea mai plină de grăsime slănină a solului ardeleanesc, dându-i astfel posibilitatea să se ridice la o stare, pe care nici visa nu o putea ele-

menirea Ţării româneşti trebuie să se mărginească numai la „apărare a intereselor minorităţilor”, fără să ţină seamă de adevărata situaţie, care până azi ţine încă în o nedreaptă inferioritate elementul românesc?

Ar fi fost deci cu mult mai sănătoasă şi mai cuminţoasă o altă hotărâre, din partea partidului german, decât cea cuprinsă în declaraţia d-lui Roth. O hotărâre, care isvoră din situaţia reală şi urmărind îndreptarea ei, să îndrume pe Saşii spre o apropiere şi înţelegere cu acel neam, care cu toate suferinţele lui istorice, nu s'a dovedit deloc rău sau răzbuător faţă de cei-ce au fost mereu obicinuiţi să-l rădă, să-l poroclească şi să-l trateze ca pe un „wilder Valach”.

Numai pe calea aceasta se pot întâlni interesele poporului săsesc ca ale ţării în care trăeşte.

Dar dacă partidul d-lui Hans Otto Roth a apucat altă cale, răspunderea nu e a noastră, ci a celor ce se vor convinge mai târziu de greşala făcută.

mentul românesc, împins prin râpile şi văgăunile din marginea comunelor săseşti.

Şi sute de ani de-a rândul aşa şi-a făcut curs istoria, legând în lanţurile sărăciei pe „Valah” şi transformându-l în „sluga Saşului”.

Aceasta a fost şi a rămas soarta Românului în ţara şi pe pământul lui, stăpânit de alţii.

Pentru ce deci atâta patimă şi ură împotriva unei legi, care, — urmărind dreptatea, — caută să apropie, măcar, pe Românul, stăpân azi în ţara lui, de situaţia pe care „istoricul trecut” a oferit-o cu atâta dărnicie sărăciei săseşti? Ori crede d-l Roth, că

## Note.

Din cartierul fără nume,

Nu e glumă ci caz petrecut. La un ghişeu al poştei din loc se prezintă un domn. — despre care am aflat că e inspector general al unui minister — de curând sosit la Braşov. — D-le — spune dânsul — mă numesc . . . sunt de câteva zile la Braşov. Aştept o scrisoare urgentă şi vreau să ştiu dacă a sosit.

Bine, d-le inspector, dacă scrisoarea a sosit, V-o trimitem la locuinţă.

— Vă numiţi?  
 — (Nu am înţeles numele d-lui).  
 — Locuiţi?  
 — În Braşov.  
 — Strada şi numărul?  
 — Nu ştiu.

Funcţionarul îl privi lung, crezând că e vorba de o glumă. Urmă o mică explicaţie. De fapt inspectorul avea dreptate. Locuia în una din clădirile noului cartier al oraşului, unde străzile au rămas încă nebotestate.

Am aflat ulterior, că fericitul locatar al acestui cartier, au ştiuit că există în ţară acea instituţie, care se numeşte poştă. Plătesc şi ei impozite, ca toţi cetăţenii unei ţări civilizate, dar

fiind-că străzile cartierului lor sunt anonime, au rupt orice legături cu poştă şi cu toată lumea. Un idil din cartierul — labirint al oraşului — municipiu Braşov.

## D-l Iuliu Maniu şi opera culturală a d-lui prof. N. Iorga.

— O telegramă a d-lui prim-ministru.

D-l Iuliu Maniu, preşedintele consiliului de miniştri, nepuând lua parte la deschiderea cursurilor Universităţii Populare dela Vălenii de Munte, a trimis d-lui profesor N. Iorga următoarea telegramă:

Vă mulţumesc pentru amabila invitaţie la deschiderea cursului de vară al Universităţii populare. Regret nespuse că îmi este imposibil să particip, dar de aici de la îndepărtata frontieră împărtăşesc aceeaşi inimă caldă românească ca şi în piepturile străjerilor ei. Vă trimit cele mai calde urări şi sentimente de neştearsă recunoştinţă pentru toată lumina minţii şi toată puterea conştiinţei naţionale ce aţi răspândit timp de atâtea decenii, din belşug revărsate peste toată întinderea scumpei noastre ţări.

Iuliu Maniu.

## Principiile fundamentale ale legii administrative.

(Din discursul d-lui C. Stere ţinut asupra reformei administrative).

Orice organism presupune o funcţionare normală a organelor sale; şi atunci, din acest punct de vedere, putem stabili cu precizie cea mai hotărâtă principii fundamentale ale legii administrative, pe care o reclamăm vremea.

Vom studia, din acest punct de vedere, structura acestui stat a acelor celule cari sunt la baza lui: circumscripţiile, diviziunile, subdiviziunile teritoriale, organele, normele lor de funcţionare, raporturile între organele administrative locale şi organele centrale.

Domnilor, prima constatare la care suntem siliţi este că suntem un stat de ţărani. În adevăr, 80 la sută din poporul acesta trăeşte în sat, care sunt născute în cursul vremurilor, prin însăşi funcţiunea de viaţă a acestui neam, independent de orice legiuire.

Domnilor, prima condiţiune a unei legi administrative, care corespunde principiului de suveranitate, naţională, este organizarea pe acest principiu a celulelor constitutive ale organismului naţional.

Acest lucru e adevărat pentru orice stat. Şi să-mi daţi voce, ca vechi dascăl, să abuzez, poate, de atenţiunea dv., dar în vremuri pe care le trecem poate fi justificat nu numai acest recurs la somităţi ştiinţifice, dar adesea chiar recursul la manualele de şcoală, care sunt prea des uitate în arena luptelor noastre.

Domnilor, acum aproape 100 de ani, un cugetător politic, cel mai adânc cugetător politic al Franţei, ale cărui idei au călăuzit patru generaţii de bărbaţi de stat şi pe cei din generaţia noastră, — Alexis de Tocqueville, analizând Constituţia Statelor-Unite, din America, atunci încă un stat tânăr şi plin de promisiuni, a făcut o constatare generală în ce priveşte structura politică a ori căruia stat, şi care explică vertiginosă ascensiune a celor 13 mici colonii, care în curs de un veac au crescut în cea mai formidabilă putere mondială.

Misterul acestei vitalităţi e rezumat în însemnătatea pe care a avut-o în organizaţia americană celula primitivă a corpului social.

„Societatea comună există, — spune Tocqueville, — la toate popoarele, ori care ar fi fost obiceiurile şi legile lor, pentru că constituţiile din care se nasc regatele sau republicele, sunt opera mâinei omeneşti, dar comuna, satul e parcă isvorât din mâinile divine”. Ea se ridică deasupra voinţei omeneşti şi „pentru aceasta în comună, în această celulă a corpului social rezidă toată puterea popoarelor libere. Instituţiunile comunale

sunt pentru libertatea cetăţenească ceea-ce şcoala este pentru ştiinţă, ele pun libertatea la îndemâna masselor populare, ele deprind pe un popor să fie stăpân pe soarta lui”.

Şi, domnilor, acest mare cugetător politic, isprăveşte analiza aceasta cu următorul strigăt:

„Răpiţi comunei forţa şi independenţa ei, atunci veţi putea avea în faţa dv. o turmă de administraţi, dar nu veţi avea un popor de cetăţeni”. (De la Démocratie en Emergicque, 1864, p. 95, 96, 108).

### Importanţa satului.

Niciodată organizarea comunală, ca unitate administrativă primordială, nu avea mai mare însemnătate decât în momentul de faţă, pentru că în Regat Ie-gea ignorând această celulă a corpului social, a falsificat toată viaţa noastră politică. Din cauză că nu existau focare de activitate şi viaţă cetăţenească nici în Stat, cu toată faşada instituţiunilor constituţionale, nici în funcţionarea aparatului central. În adevăr, satul dispărea în Regat într-o formaţie artificială şi arbitrară a comunei, care se desfăcea şi se refăcea după capriciul nenumăraţilor legiuitori. Dar acum, prin naşterea Statului Român, ca act al voinţei naţionale, prin dreptul de auto-determinare al poporului, provinciile unite ca un prinos din parte-le, ne aduc satelor viguroase, ca temelie organizării administrative.

Domnilor, nu am să insist nici asupra dispoziţiunilor proiectului de lege, nu am să caut să vă explic suporturile necesare dintre diferitele diviziuni şi unităţi teritoriale, faţă de sat, dar un lucru este lămurit: satul izolat — şi nu numai în Regat, dar şi în provinciile unite, în Basarabia ca şi în Bucovina şi în Ardeal, nu poate avea mijloacele necesare pentru a satisface toate trebuinţele unei bune gospodării locale. O combinaţie între sate este dar indispensabilă. Formele acestei combinaţiuni pot varia: poate fi un cerc notarial, ca în Ardeal, poate fi un district mai mult sau mai puţin dezvoltat ca în Bucovina, poate să fi plasa sau „volostea”, ca în Basarabia, poate fi comuna, după normele din Regat. Dar toate aceste combinaţiuni, numai atunci vor avea viaţă, numai atunci pot servi scopurilor unei administraţiuni autonome şi independente, numai atunci pot încadra viaţa noastră publică, când vor avea la temelie satele ca unităţi administrative primordiale, cu un cerc de activitate autonomă bine definit.

## Deschiderea cursurilor cooperatiste dela Sibiu.

Cu o deosebită solemnitate s-au deschis luni, în sala muzeului Institutului Teologic din Sibiu cursurile cooperatiste de vară, organizate de Oficiul Național al Cooperatizei Române. Cursurile sunt urmate de peste 70 participanți din diferite părți ale țării.

După un serviciu divin ținut în catedrala Mitropoliei, primarul orașului a salutat pe cursizii, adunați în sala de deschidere.

După aceea preotul Petrișor, vice-președinte al federației „Infrățirea” din Sibiu, a salutat pe invitați precum și pe colaboratorii adunați pentru a asculta aceste cursuri, făcând apoi o interesantă expunere asupra începuturilor cooperatizei românești, din ținutul Sibului.

Delegatul „Astrei” a arătat interesul pe carea această instituție de cultură îl poartă propagandei ideii cooperative, în masele mari ale populației, mai ales cele sătești.

D-l prof. Gr. Mladenatz, delegatul Oficiului Național al Cooperatizei Române, arată însemnătatea pentru cooperatiza română, de a avea conducători bine pregătiți, din punctul de vedere al tehnicii întreprinderilor economice, pentru ca astfel, instituțiile cooperative să se poată servi, de metodele cele mai moderne și mai naționale de organizare a întreprinderilor. D-sa mulțumește I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae Bălan al Ardealului, pentru sprijinul și interesul ce arată acestor cursuri, arătând legătura ce există între ideea cooperatistă și creștinism; d-lui ministru al muncii și cooperatizei, I. Răducanu, care este unul din cei mai activi îndrumători al învățământului cooperatist, fiind încă profesor la școala de învățământ cooperatist din București autorităților locale cari au răspuns invitației de participare și în sfârșit a salutat pe d-l dr. G. Fauquet, șeful departamentului cooperatizei de pe lângă birourul internațional al muncii din Geneva, care fiind delegat a studia organizarea și realiză-

rile cooperatizei române, a ținut să ia parte la deschiderea acestor cursuri.

D-l dr. G. Fauquet, arată interesul pe care-l prezintă cunoașterea activității instituțiilor cooperative din România, expunând rezultatele fericite ce a constatat, la organizațiile cooperative din Dellă, din regiunea Muscelului și din București, și face și în numele d-lui Albert Thomas, un bun prieten al Românilor, urări pentru progresul viitor al mișcării din țara noastră.

I. P. S. Mitropolitul Bălan, a făcut o declarație, care poate fi considerată ca începutul unei noi ere pentru mișcarea cooperativă din Ardeal. Înalt Prea Sf. Sa, a făcut un apel la preoțimea din Ardeal ca să îmbrățișeze ideea cooperativă și să propage populației sătești, luând inițiativa constituirii de societăți cooperative românești.

Cuvântarea d-lui ministru I. Răducanu.

Seria cuvântărilor a fost încheiată de d-l ministru I. Răducanu, care mulțumește în special I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae al Ardealului, relevând însemnătatea pe care o prezintă faptul că acest cap al Românilor ortodoxi din Ardeal, face această constatare că între activitatea bisericească și mișcarea cooperativă trebuie să existe o strânsă legătură de conlucrare. D-l ministru insistă în deosebi asupra însemnătății pe care cooperatiza o prezintă în timpul de față pentru întreaga economie națională și viața noastră de stat. Gravele probleme actuale care sunt: vânzarea în comun a produselor țărănimii îndatorate din pricina anilor agricoli răi, însămanșarea ogoarelor și lucrarea rațională a pământului nu pot fi rezolvate decât prin cooperatizarea micilor agricultori. „Trebuie să cooperțizăm țărănimia ori ne prăbușim”, — a insistat d-l ministru Răducanu. Subliniind auspiciile fericite sub cari se face inaugurarea acestor cursuri, d-l ministru declară cursurile deschise.

## Atentat neizbutit contra cancelarului Austriei.

Viena, 18 (Rador). — Astăzi, pe când cancelarul Confederației, d-l Steerwitz, și-a părăsit birourul din Burgplatz și voia să se urce în automobil, de sub o poartă din față a eșit un om trăgând mai multe focuri de revolver asupra lui. Sergentul de stradă, care stătea lângă poartă, i-a smuls revolverul din mână și l-a arestat. Atentatorul a declarat că n'a vrut să ucidă pe cancelarul Confederației dar a vrut să-i atragă atenția asupra lui, trăgând cu revolverul în aer.

Cine e atentatorul.

O altă telegramă din Viena: În Burgplatz a fost arestat un om care a încercat să tragă cu revolverul asupra sergentului de serviciu. Văzând că revolverul nu s'a descărcat, omul l-a aruncat din mână. Sergentul l-a arestat îndată. Omul a declarat că e caldă de croitor, că se cheamă Anton Leitner din Eberstein, în Karintia, că nu are lucru și că a venit de câteva zile din Duesseldorf la Viena. După datele lui proprii, în decursul iernei trecute fusese internat pentru câteva luni într-o casă de sănătate. A declarat apoi că dănsul a crezut, că marele vi-

novat pentru mizeria cauzată de lipsa de lucru, este înșuș președintele Confederației și că a vrut să-l împuste. Văzând însă pe sergentul de serviciu, și-a dat seama că încercarea lui n'ar avea sorți de reușită și atunci a vrut să tragă asupra sergentului.

Atentatorul contra cancelarului Steerwitz a fost transportat la un sanatoriu, spre a i se examina starea mintală.

Banca Centrală Cooperativă a dispus trimiterea acreditivelor necesare Băncilor Populare pentru a le da posibilitatea de a acorda avansuri țărănilor pe recoltă, începând astfel operațiunea finanțării recoltei. Totdeodată s'a trimis tuturor unităților cooperative contractele tip de vânzare pe gaș a cerealelor și instrucțiunile explicative ale noilor operațiuni ce vor urma.

**De vânzare hârtie maculatură ieftină. Atelierul „EOS” Strada Mihail Weiss 30. 779 1-3**

## Mișcarea personalului școalelor secundare

Transferări, reintegrări, titularizări în baza art. 128 și 131 din legea învățământului secundar.

Cererile de transferări la catedrele publicate vacante în „Monitorul Oficial” No. 151 din 12 Iulie 1929, se vor adresa, până în ziua de 12 August inclusiv, — cel mai târziu, prin inspectoratul regional căruia-i aparține școala, unde are catedra ca titular.

Între 12 Iulie—12 August vor înainta cereri directe ministerului:

a) profesorii suplinitori numiți cu titlul provizoriu pe baza art. 128 din lege;

b) cei cărora li s'a recunoscut formal, de minister, dreptul de a fi numiți profesori titulari în baza art. 131 din lege;

c) cei reintegrați conform art. 191 din lege și cărora nu li s'au fixat catedrele unde vor funcționa

Până la 19 August, inspectorii șefi vor înainta ministerului cererile primite, tablou de aceste cereri și fișele profesorilor care au cerut transferare.

Consiliul inspectorilor generali al învățământului secundar este convocat în zilele dela 25—31 August, spre a aviza asupra cererilor menționate la art. 1 și 4.

Concedii pentru completarea studiilor.

Pentru completarea studiilor, profesorii titulari vor adresa ministerului, între 10—20 August, cereri de prelungirea concediilor, însoțite de acte de studii.

Numiri de titulari dintre candidații înscrși pe tablourile de capacitate.

Între 5—8 Septembrie, se vor publica în „Monitorul Oficial” toate catedrele rămase vacante după facerea transferărilor, atât cele neocupate prin transferări, din cele publicate vacante, cât și cele devenite vacante prin transferări.

## Noui scrisori ale familiei imperiale ruse

Arhiva contelui Benkendorf în  
casa Pușkin din Leningrad.

În casa Pușkin din Leningrad s'a descoperit de curând arhiva contelui Benkendorf, conținând corespondența familiei imperiale ruse.

„Vecerniaia Moskva” aduce următoarele amănunte asupra acestei descoperiri:

În secțiunea din Leningrad a Arhivelor Centrale s'a primit acum câțiva timp o comunicare că în casa Pușkin se păstrează în secret arhiva contelui Benkendorf, fost ambasador al Rusiei la Londra. În urma cercetărilor s'a stabilit că în casa Pușkin se păstrează într'adevăr o cutie cu scrisori ale lui Nicolae II din timpul șederii familiei imperiale la Țarskoe-Selo după revoluția din Februarie până la plecarea spre Ekaterinenburg. Foarte interesante sunt împrejurările, în cari această cutie a ajuns în casa Pușkin. În 1920 s'a prezentat la casa Pușkin un reprezentant al contelui Benkendorf, aducând cu sine o cutie și declarând că ea conține corespondența personală a țarului Nicolae II. A cerut ca scrisorile să fie ascunse și a subliniat că pot fi eliberate numai contelui Benkendorf, soției sale sau unui reprezentant al său. Dacă nimeni nu

se va prezenta, cutia poate fi deschisă abia în 1946, adică după 26 ani. Casa Pușkin s'a declarat de acord cu aceste condițiuni.

„Vecerniaia Moskva” reproșează în prezent administrației casei Pușkin că s'a înțeles cu unul din cei mai apropiați demnitari ai țarului și o acuză că a ascuns până în prezent oficiilor sovietice existența acestei cutii.

Secțiunea din Leningrad a Arhivelor Centrale a deschis cutia, în care au fost găsite scrisori dela Nicolae II, Alexandra Feodorovna, marile ducese, precum și alte documente. Descoperirea corespondenței are o mare importanță istorică, deoarece explică împrejurările puțin cunoscute ale șederii lui Nicolae II la Țarskoe Selo după revoluția din Februarie. Din scrisori reiese între altele, că țarul Nicolae s'a pregătit să plece în Anglia, făcându-și în această direcție planuri diferite. Una din marile ducese a fost foarte neliniștită că a trebuit să plătească conform legii depe atunci, 150.000 ruble impozite dela un venit anual de 230.000 ruble.

Din public.

## O rectificare\*)

Primit spre publicare următoarele:

Domnule Redactor,

Pentru spulberarea unor calomnii, Vă rog să bine-voiți a da loc în prețiosul d-v. ziar următoarelor rânduri:

În ziarul „Ordinea” de un timp încoace au apărut câteva notițe referitoare la persoana mea, conținând calomnii ordinară și ai căror autori nu pot fi alții decât cei descoperiți de mine că au furat, delapidat la Poliția Brașov ca în codru.

Iată deci patrioții cari aruncă cu noroi în cei-ce înțeleg să-și facă datoria și culează a-le descoperi potlogăriile, — ca să înțeleagă toți că ce fel de autoritate morală pot avea atunci când încearcă a calomnia pe alții

Unul a fost venit la Brașov plin de datorii și a plecat după timp scurt de slujbă, ușurat complet și cu parate. Dovezi la caz de nevoie, pot servi din gros. Altul în anul 1919, încă caldă de pantofar, gol și umilit până la temenele. Azi gras și bogat sfidător și calomniator. Un al treilea, acum câțiva ani ziler palmas, — azi proprietar de casă și pământuri. Ce va fi cu lipsurile de efecte din magazia Corpului de sergenți, evaluate la peste 6 0.000 lei și mobila poliției furate, — se va dovedi ulterior. Alții introducând persoane fictive în statele de plată și însușind parale etc.

Calomniile lor nu mă intimidează de a continua a le descoperi toate pungăștile și a-mi face datoria conform ordinelor ce le am.

Denunțul, de care se face amintire în notița din ziarul „Ordinea” n.rul 180, este făcut de un anonim.

Provoc prin aceasta pe autorii notiței din ziar să se prezinte la Parchet și să semneze propriu denunțului, susținând cele denunțate. Rog să nu atace din tufă ci să poștească să iasă pe față și să aibă curajul răspunderii.

De 11 ani înconlțnu exploatează înscerarea cu spionajul cu scop vădit de a mă calomnia și a-mi crea o atmosferă nefavorabilă; mai cu seamă acum căne suntem în pragul încadrărilor provocate de noua lege a poliției.

Prin denunțuri anonime 11 ani în șir au provocat zeci de ani anchete; între anchetatori a fost și d-l Inspector General Bogdan, care a stabilit că există o sentință, stabilind nevinovăția mea și dându-mi drept de a încrimina pe denunțatori. Dar pe cine să incriminez când ei se ascund sub anonimul.

Dacă anonimul nu are scop vădit de calomniere, atunci — dacă cunoaște dosarul, după cum face dovadă în notița menționată — de ce nu publică conținutul sentinței și rezultatul atător anchete ce rezultă din dosarul meu personal?

Pentru a pune capăt acestor calomnii, azi am făcut denunț penal contra autorilor necunoscuți pentru calomnie prin presă. Le dau deci prilej de-a dovedicele publicate în notița din chestie.

Primiți Domnule Redactor asigurarea stimei ce Vă păstrez.

Brașov, la 10 Iulie 1929.

Nicolae Crăciun.  
Dir Pref. de Poliție.

Ministerul muncii aduce la cunoștința tuturor arhitecților, antreprenorilor și constructorilor de lucrări publice sau particulare că potrivit legii toți lucrătorii parchetari trebuie să aibă carte de lucrător sau de meșter în această meserie. În caz contrar vor fi amendat conform prevederilor legii meseriilor.



# Serbarea zilei aviației

Azi încep pe promenada din fața Prefecturii de județ, festivitățile și diferitele surprize în folosul „Fondului pentru cumpărarea primului avion al Brașovului”. Doamnele din orașul Brașov, vor cheta în acest scop azi și mâine.

Un foarte frumos program de sărbătoare va distra Onor. Public, la promenadă unde au fost aranjate: ruletă, bulă, cășori etc. muzică militară, orcestră jazz, dansuri, mare bătaie de flori, confetii, serpentine, artificii etc.

Serbarea durează până în dimineața zilei de 22 Iulie c.

Ziua de botez.

Duminică 21 Iulie 1929.

La ora 9 începe „Marele

Meeting de aviație” pe aerodromul uzinelor I. A. R. Brașov, cu programul:

Vizitarea uzinelor, sborul cu pasageri (botezul aerului) și concurs de balonase, luptă aeriană, acrobație aeriană executată de Cpt. Bănculescu aviator invalid, cu avioneta sa, excelent acrobat și aruncarea cu parașura.

Pentru transportul publicului la aerodrom, comitetul de organizare a intervenit pe lângă Onor. Primărie, ca să aprobe eșirea din oraș a taxicourilor.

Veniți cu toți la grandioasele surprize ale zilei aviației.

Comitetul de organizare.

Dela Prefectura Poliției

## Buletin informativ

Firma Kugler din Str. Porții Nr. 62 a reclamat Poliției că autorii necunoscuți au furat o bicicletă a firmei din fața prăvăliei.

— A fost găsită servitoarea Eva Popa, urmărită de circ. III a pentru furt comis la stăpânul ei Lies din Str. Lungă Nr. 70.

— S'au adresat acte în cauză de accident pe care motociclistul Luis Ulrich din Str. Fântânei Roșie Nr. 5 l-a suferit prin faptul că a intrat cu viteză în automobilul Nr. 999 Bv. a d-lui Gotea, fracturându-și piciorul.

— Minoarele Maria Mancs da 15 ani și Etelka Mancs de 12 ani au reclamat Poliției că tatăl lor Mancs Bela din Str. Ecaterinei Nr. 37, a abuzat în mod nepermis de dănele, desonorând pe prima când era de 12 ani, iar pe a doua la etate de 11 ani. Această în prezent se află infectată. Ambele urmează a fi înaintate d-lui medic legist pentru a fi vizitate. Părătul este deținut, ancheta continuă.

## Mica publicitate

**Baile Eforiei Brașov** lângă Liceul „A. Șaguna”: aburi, hidroterapie, pună, bașin de înotat, locuințe, antreprenor și personal, se ardează pe 3 ani, începând dela Ianuarie 1930. Informațiuni și oferte la Biroul Eforiei. 8-10

**De vânzare** sau de închiriat casele din Str. Azilului No. 22, compuse din 2 camere, antreu și bucătărie. Informațiuni la proprietar. 765 3-6

**De vânzare** motocicletă cu ataș mar ca N. S. U., nouă de tot. Li brăria Herz Brașov.

**De vânzare** 2 paturi antice cu nopțiere. Strada Bisericeii române No. 97. 778 1-2

**De închiriat** o cameră în Str. Coastei B 21. Informațiuni la proprietar. 743 1-3

**De închiriat** 2 camere, bucatărie electrică, apeduct. Informațiuni: Pe Tocile 38.

## Pește

**proaspăt și sărat** de toate calitățile se găsește zilnic la Gheorghe Zărnoveanu Piața Libertății No. 1 la (Stat). Informațiuni se pot lua și la Restaurantul Vasile Ghițoc la Stat. 2-3

## Bănci noi pe promenadă

Primăria Municipiului Brașov — a concesionat d-lui E. MIHU invalid de războiu băncile de pe promenadă — autorizându-l a încesa de persoană 2 Lei pentru locul ocupat și a aplica pe bănci reclame.

Publicul este invitat a nu deteriora băncile, apăstra ordinea și a plăti: incasatorului taxa de 2 lei.

Reclamele se fac prin dl Géza Rosenbaum birou de agențură comercială. Brașov, Str. da St. Ioan 16. 2-3

## Croitoria

# GH. FARSCH

Str. Porții 26

(intrarea din Str. Aței 2)

execută lucrări elegante și solide în condițiuni foarte convenabile.

657 9-10

Primăria municipiului Brașov

No. 19601/1929.

## Publicațiune de licitație

Pentru închirierea magaziei din casa Str. Hirscher No. 1 la dreapta dela intrare (fost în hirișă clui Iosif Grimm, pe timp de 3 ani începând cu 15 Sept. a. c. se va ține în ziua de 19 August 1929 la ora 9-11 a. m. la secția economică a Primăriei a doua licitație publică cu oferte sigilate și timbrate în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice art. 72-83. Ofertanții vor depune odată cu oferta și o garanție de 10% a chiriei oferite.

Se observă, că localul nu se poate folosi pentru alt scop decât pentru magazie.

Condițiunile detaliate se pot vedea la serviciul economic al Primăriei.

Brașov, la 18 Iulie 1929.

Comisia interimară, Președinte: p. Secretar general: Cuteanu Indescifrabil

**Găsiți vin bun și ieftin** în **Depozitul de vinuri naturale** și **Fabrică de ape gazoase** **STELIAN NICOLAU**

Strada Căpitanului No 14. (TELEFON 256)

Vinuri de:

**Drăgășani**

**Dealul-Mare**

**și Odobești**

**VANZARE EN-GROS**

312 64-0

## Vânzare de loc

Ocazie de cumpărare

Locul cu beton din Strada Dorobanților 12 se va vinde, în sarcina lui Victor Engber, prin licitație publică judiciară, care va avea loc în ziua de 29 Iulie la 9 ore a. m., în camera No. 12 din clădirea tribunalului, aceluia care va oferi mai mult. Condițiile de plată 30, 45 și 60 zile. 769 1-1

## Voți să fiți sănătoși

Beți vinurile naturale dela Pivnițele „Bachus” Str. Neagră 14. Lei 24-30. Analizate oficial No. 31/929 și recomandate. La petreceri imprumută butoaie și sticle. **Barbuceanu.** 715 1-0

Primăria Municipiului Brașov.

No. 19494/1929.

## Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că circulația vehiculelor va fi sistată în Str. Morii (Blumena) dela casa No. 15 în sus până la casa No. 48 pentru durata lucrărilor de canalizare a sfârșitul lunii curente timp circa 3 săptămâni.

Brașov, la 17 Iulie 1929.

Comisia interimară, Președinte: p. Secretar general: Cuteanu. Indescifrabil

**Cărămizi de mașină** Prima calitate. Fără var.

**Lemne pentru foc de fag I-a**

la

**Andreas Tontsch**

Str. Mihail Weiss 29. Telef. 2-86

749 4-7

## Curs de preparație

Conform ord. Onor Minister al Instrucțiunii publice și al Onor Inspectorat școlar Brașov, cu No. 7038/1929, s'a dat autorizație d-lui Const. Pascal, înstitutor școala primară de stat No. 1 din Brașov, de a deschide un curs de preparație pentru elevii și elevele ce vor a concura la examenele de admitere în licee, seminarii, școli normale și la orice școală secundară.

Cursul începe la 1 August și durează până la 10 Sept. a. c. Doritorii se vor adresa d-lui Const. Pascal.

Adresa până la deschiderea cursului:

C. Pascal,

Str. Spitalul Militar No. 6.

776 1-2

Primăria Municipiului Brașov.

No. 18209/1929.

## Publicațiune de licitație

Pentru darea în antrepriză a construirii unei școli primare în Strada Valea Morilor C) No. 23, se va ține în ziua de 17 August a. c. ora 8-10 a. m. în biroul serviciului economic al Primăriei o licitație publică cu oferte sigilate și timbrate în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice Art. 72-83.

Condițiunile detaliate, planurile, devizele și serii de prețuri se pot vedea la serviciul tehnic al Primăriei.

Brașov, la 17 Iulie 1929.

Comisia interimară, Președinte: p. Secretar general: Cuteanu. Indescifrabil.

## Pentru sezonul de clădit

primește tot felul de lucrări în bransa sticlăriei

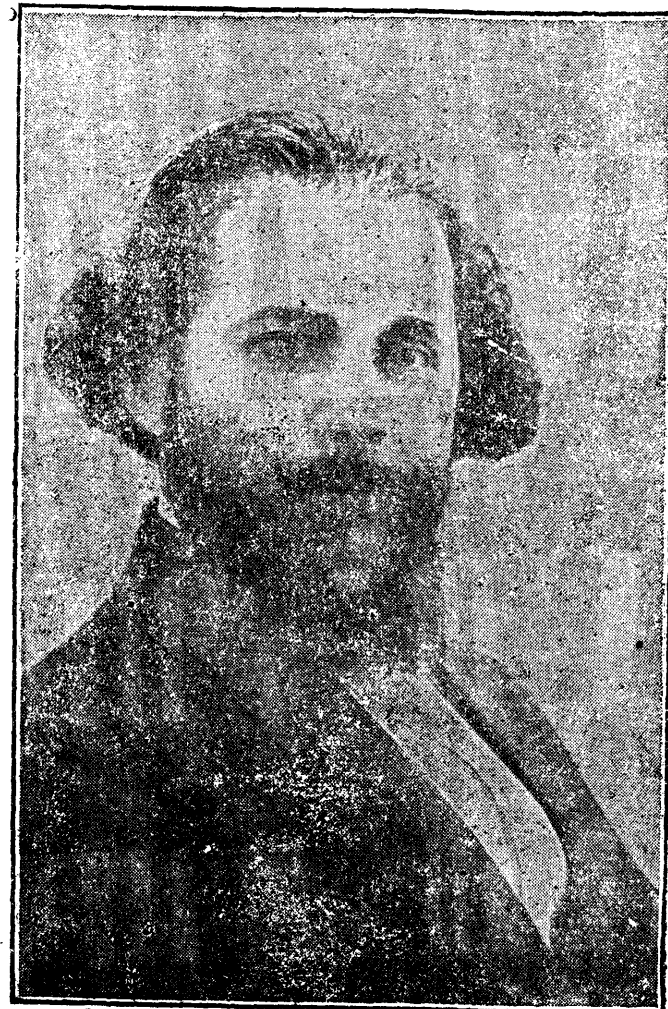
**Curtea de sticlărie FRITZ WALLITSCH**

Strada Fântânel 8

TELEFON 277

Strada Lungă

TELEFON 130



## In Sala Teatrului „Astra”

Luni 29 Iulie orele 9 seara

va avea loc un singur

# CONCERT

dat de

## Mandolinistul

# Simicel

Bilete la „ASTRA”

## Stabilizarea leului este deplin asigurată

Din marele discurs rostit la Cameră, în care dl. Mihai Popovici ministru de finanțe, a făcut un sugestiv tablou al grelei situații financiare, lăsate actualului guvern moștenire de către liberali, reproducem partea, în care dl. ministru de finanțe, vorbește despre stabilizare și despre tragerea la răspundere a celor vinovați de greua situație financiară economică creată țării.

**Stabilizarea este deplin asigurată.**

Am făcut împrumutul — a spus dl. ministru de finanțe, — am făcut stabilizarea pe baze solide. La nici un popor, stabilizarea n'a reușit așa după cum a succes la noi. La celelalte popoare, care au fost nevoite să facă stabilizarea, a eșuat ori de la prima încercare, ori ea era făcută de fapt dinainte, și mai trebuia numai o lege, care să o sancționeze în drept, astfel că actul legal nu mai era decât o parte mai mult sau mai puțin formală.

N'a fost însă tot astfel la noi: Am ajuns la guvern atunci când bugetul statului și balanța noastră comercială erau dezechilibrate; așa dar, tocmai două elemente principale pentru asigurarea stabilizării monetare erau periclitate.

Și cu toate acestea am avut curajul, în asfel de grele împrejurări și să de săvârșim măsurile de stabilizare; am realizat cel mai mare împrumut care s'ar fi putut face, cu orice fel de sacrificii, nu mai ca stabilizarea să reușească de la primul moment și într'adevăr, grație acestor măsuri radicale, cu sacrificii din partea noastră, vă pot spune că stabilizarea, de azi înainte, este definitiv asigurată.

**Răfuiala nu va întârzia.**

Domnilor, desigur că după ce am trecut momentele acelea grave, putem spune că dacă situația economică a țării nu se îmbunătățește — fiindcă orice fel de împrumut și orice fel de măsură, cât de mari, s'ar fi luat,

n'ar fi fost de ajuns, — zic, dacă situația economică a țării ar fi mers din ce în ce mai rău într-o țară agricolă, cum suntem noi și dacă dezastrul agricol ar fi fost tot așa ca și anul trecut, — Dumnezeu știe ce s'ar fi putut întâmpla cu stabilizarea! Astăzi însă, când vedem că aurul crește pe câmpul muncii cu ardoare de plugarii noștri, când constatăm că de aci înainte vor curge devizele la Banca Națională — putem privi mai liniștiți în viitor și vorbi mai liber decât înainte.

Iată de ce am fost cu multă rezervă și a trebuit să amân răfuiala la vremea ei, când țara nu va mai fi amenințată de nici un pericol și când vom putea să ne socotim aci în toată libertatea cu dl. Vintilă Brătianu.

N'am fost noi de vină, dacă această tăcere a noastră a trebuit să o întrerupem, pentru că, lucru de necrezut, în declarațiunea de rândul trecut, citită de dl. deputat Duca, s'a aruncat asupra noastră răspunderea situației financiare a țării, pe care ei au condus-o zece ani și pe care ne-au lăsat-o aproape în culmea dezastrului.

D-l. președinte al Consiliului a trebuit deci, să-și spună cuvântul, să pună lucrurile la punct, să iasă din rezerva pe care și-o impusese, și astăzi, după d'sa vin să complectez, să precizez cifrele, să le pun la punct, să arăt cine poartă vina acestei situații în care ne găsim, cine are răspunderea pentru toate greutățile ce întâmpinăm și cine ne-a impus toată munca grea ce depunem la îndreptarea situației nenorocite și moștenite, și pentru sacrificiile ce impunem din nou țării, ca să o salvăm dela ruină.

Domnilor deputați, după ce vom ajunge la adeverata normalizare — și cred că până în toamnă procesul acesta de normalizare va fi sfârșit — vom vedea apoi cari sunt măsurile, de luat și pe cine trebuie să tragem la răspundere, făcând socotelile definitive cu cei cari au condus până astăzi deșinatele țării.

## S'a agravat focul dela Moreni

**Se începe construirea unui nou tunel.**

Situația la sonda dela Moreni s'a agravat. Alaltă noapte s'au înregistrat fâșnături violente la gura puțului sondei. Flacăările au cuprins toată gura sondei, astfel că apropierea de foc se face acum cu mare greutate.

Cauzele s'ar datora stricării coloanei din cauza mării presiuni a gazelor cât și a erupției de nisip care din când în când se interpune peste cea de gaze.

Fără de noua situație creată la sondă și mai ales față de tendința de a se înrăutăți tot mai mult, soc. „Româno-Americană” a hotărât să accelereze lucrările de stingere.

Se vor aplica trei mijloace, pe măsură ce câte unul va fi epuizat fără de rezultat.

Aparatul fraților Andreescu va fi așezat în curând deasupra sondei și se va încerca stingerea.

Dacă nu se va reuși nici de astădată, se va încerca al doilea mijloc de stingere cu aparatul invenția maestrului Cioceanu din Moreni.

Acest aparat este astfel construit, încât din momentul ce va fi așezat deasupra focului, nu va mai fi nevoie de nici o consolidare a lui, el fixându-se pe măsură ce se va exercita presiunea gazelor asupra lui.

Tunelul actual terminându-și rolul, se va începe construirea unui al doilea tunel în partea opusă actualului și la o adâncime de 4—5 metri mai jos ca actualul.

Prin primul tunel la perforare s'a ajuns să se scoată în prima zi 300 de mil metri cubi de gaze. Deși s'a scos această enormă cantitate, totuși flacăra de deasupra sondei, a rămas aceeași, ceea ce dovedește enorma cantitate de gaze ce erupe. Cele trei sute de mil de metri cubi de gaze, fiind trase pe conducte prin compresore au dat două vagoane de gazolină.

Cum rezultatul la care se tindea — de a micșora flacăra de deasupra — nu s'a atins, a fost nevoie de a se micșora captajia de gaze din tunel — și a fost redusă astăzi la 1 vagon — pentru a nu se expune coloana sondei la stricăciune din cauza presiunii mari.

Prin tunelul al doilea — care nu va avea o lungime mai mare de circa 10 m., se va perfora coloana sondei cu un burghiu mai mare, pentru ca și captajia de gaze să fie mai mare, și să producă astfel o diminuare a focului, când stingerea lui la suprafață s'ar face mai ușor.

## Streinii despre noi. Presa franceză și retragerea liberalilor

Cu ocaziunea manifestației partidelor anti-guvernamentale, care au părăsit Camera, d-l Henry Darde, în „L'Oeuvre” scrie următoarele:

„Acum câțiva timp, pe când era în opoziție, partidul național-jărănesc, a marcat prin acelaș gest, osilitatea sa ireductibilă față de administrația liberală” a fraților Brătianu. Unul dintre frații Brătianu, Ion I. C. Brătianu, a încetat din viață, fiind într-o anumită privință un mare om de Stat. Cu toate acestea diferența este simțitoare între cele două manifestații, deoarece liberalii români, fără „liberalism” guvernau împotriva voinței poporului, grație unei armături administrative pe care și-o constituise încetul cu încetul foarte puternică. În timpul când național-jărăniștii erau în minoritate la Cameră, legea electorală fiind manipulată cu deosebită adresă de frații Brătianu, nimeni nu se îndoaia că jărăniștii nu ar fi avut majoritatea absolută în țară. Astăzi jărăniștii au la Cameră o majoritate, pe care niciodată nu au încetat s'o aibă în România. Pentru prima oară există armonie între națiune și parlament. D-l Maniu, președintele Consiliului, poate să rădă văzând parlamentul părăsit de 13 deputați liberali, 4 deputați averscani și 4 reprezentanți ai grupului d-lui Lupu.

D-nul Vintilă Brătianu, Lupu și general Averescu, proporțional, nu au în România mai mulți adepți decât delegații pe cari îi au în Cameră. Socoteala este bună, conturile sunt

încheiate. De altfel cearta pe care opoziții o caută guvernului Maniu, este destul de rea. D-l Maniu și colaboratorii săi, d-nii Madgearu și Mironescu, vor cu drept cuvânt să realizeze reforma administrativă care să decentralizeze România întreagă, care nu poate să grăveze numai în jurul Bucureștiului. Ei vor face descentralizarea în mod inteligent și prudent, necăutând să facă provincii, ci numai departamente autonome. D-l ministru Mironescu, în ultimul său voiaj făcut la Paris, a binevoit să expună pe larg proiectul legii administrative.

Dar, liberalii, spre a nu vorbi decât de ei, nu trăiesc decât după urma Bucureștiului, ei neavând neavând creaturi decât la București. Fără sprijin în restul țării, fără o adeverată forță, ei știu prea bine că diminuându-se supremația Bucureștiului, ei sunt atinși prin aceasta. Controversa actuală și supărarea lor este probă evidentă a acestui fapt. D-l Maniu însă are bune motive de a fi ferm. Ultimul complot fascist din România, în care nu este implicat decât fostul colonel de intendență, și nu cum s'a zis cu totul pe nedrept că ar fi implicat și prințul Carol, este o farsă. A fost însă un alt complot militar gata de a fi pus la cale, în care ar fi fost amestecat și un general foarte cunoscut, care fruntea să fie în urma complotului. D-l Maniu face foarte bine că arată tuturor factorilor că în această privință „calea nu este liberă”.

## Ruperea relațiilor diplomatice între Rusia și China

Guvernul sovietic, după primirea răspunsului din Nanking, a trimis o nouă scrisoare guvernului Chinez, prin care își reclamă toți reprezentanții diplomați cu China, rupte fiind astfel legăturile diplomatice între cele două țări. Din ambele părți trupe mobilizate se trimit spre frontieră.

În urma acestui fapt guvernul japonez a trimis două regimente

de infanterie la calea ferată sud-manciuriană.

În cercurile guvernamentale japoneze, situația este considerată foarte serioasă și se declară că o năvălire a armatei sovietice în Manciuria n'ar fi de loc exclusă în asemenea caz. Japonia va ști să apere interesele japoneze în nordul Manciuriei.

## Podul peste Dunăre între România și Bulgaria

**Importanța podului.**

Am amintit la timp că guvernul bulgar este de acord cu hotărârea guvernului român ca să se construiască un pod peste Dunăre între cele două porturi importante Ruscuc și Giurgiu. Acesta — după cum anunță agenția Ceps — nu va fi un pod fix, ci pliuitor. Acordul în privința podului este de fapt un compromis între punctele de vedere ale ambelor guverne, dintre cari cel bulgar a dorit un pod în josul Dunării, pe când cel român a dorit să construiască un pod fix puțin mai sus, ca să nu se slăbească traficul pe linia București—Constanța. Din partea română s'au indicat și motive strategice. Prin construirea podului peste Dunăre va crește fundamental schimbul de mărfuri între România și Bulgaria, dar în același timp acest pod prezintă și o mare importanță pentru Polonia și Grecia, al cărei port Salonic se va ridica din nou la importanța lui dinainte. Un alt avantaj va fi legături feroviare directe între Sofia și București, înlăturându-se pierderea de timp prin trecerea Dunării cu vapoare.

## Informații

Un automobil provoacă 4 accidente. Un accident, destul de curios a fost înregistrat eri în Capitală. E vorba de automobilul No. 111 din Turnul Măgurele venit în Capitală și condus de un anume Marin Gh. Mițai, având ca pasager pe d-l Haralambie Debonis. După ce a trecut „norocos” pe Calea Moșilor, ieșind în bulevard, automobilul a isbit un camion omorându-i un cal. În hala de pășări a călcat un trecător iar la podul Bibescu Vodă a lovit grav pe femeia Ținca Ion. Ajuns în Calea Șerban Vodă automobilul a tamponat un tramvai electric. Aci, a putut fi însăsfârșit oprit automobilul iar conducătorul arestat. S'a dovedit că, conducătorul automobilului nici nu avea carnet de șofer. S'au dresat convenitele acte de dare în judecată.

Cuuunie, Duminecă 21 Iulie are loc la „biserică Amzei, cununia religioasă a d-lui Ioan Gârnejcu cu distinsa d-ră Magdalena Muștescu.

Nuni d-na Victorine dr. D. A. Popovici și d-l Mihai Popovici, ministru de finanțe. Felicitări.

Paștile în anul viitor. În conformitate cu hotărârea Sf. Sinod al Sfintei Patriarhii române luată în ședința dela 30 Mai 1929 și în urma înțelegerii luată de Înalt Prea Sfințitul Patriarh cu Sf. Patriarhie ecumenică din Constantinople, pentru anul viitor 1930 s'a fixat sărbătorirea Sf. Paști la data de Duminecă 20 Aprilie după calendarul Iulian îndreptat, corespunzătoare datei de 7 Aprilie din calendarul Iulian necorectat.

Aviz. Societatea „Junilor Roșiori” aduce la cunoștința On. public, că renumitul joc dela Petriș va avea loc în 21 Iulie 1929, la care cu onoare înviță Onor. public a lua parte, iar în caz de timp nefavorabil se va amâna pe ziua de 28 Iulie 8 focuri vor sta la dispoziție în mod gratuit, precum și muzica Reg. 89 va distra On. public. — Comitetul.

AVIZ. Societatea „Vulturul Carpaților” a excursiștilor români din Brașov aranjează o serbare câmpenească în poiană în locul obișnuit pe ziua de 21 Iulie a. c., și la caz de timp nefavorabil în următoarele 2 Dumineci consecutive, unde roagă Onor. public a lua parte.

Venitul este destinat pentru clădirea unei case de adăpost pe muntele Postovar.

Suprasolvirile vor fi publicate în ziar. Comitetul.

## Cinema „Astra” (Apollo)

20—21—22 Iulie

Senzeție Mondială

## Președintele din Costa Nueva

Mare film de aventuri în 11 acte.

IN ROLUL PRINCIPAL:  
Ivan Mojonkin, Suzy Vernon  
Afară de aceasta cel mai nou Ufa-Journal.

Turingclubul aranjează excursia din 21 Iulie 1929 pe Postovar ca la fața locului să se găsească cea mai bună soluțiune de colaborare cu „Vulturul Carpaților” pentru casa de adăpost. Plecare la ora 7<sup>1/2</sup> dim., din Piața Prundului peste Vârful dracului, întorcerea pe valea Timșului (baie în Timiș).

## O întrebare.

Mai eri sau alaltaeri a fost transportat la spitalul civil din loc un tânăr, care și-a fracturat piciorul în urma unei ciocniri a motocicletei, pe care o conducea, cu un auto.

Nu ne surprinde faptul de loc. Din contră e surprinzător că avem prea rar astfel de accidente în Brașov.

Căci suferă orașul nostru de o boală. De boala de a se transforma în Dumineci de sărbători în loc de curse de ciclism și motociclism.

Observați în dupăamiaza unei Dumineci, bunăoară.

Ucenici, calfe și tot felul de tineri, bat străzile orașului, cu biciclete sau motocicletă — ale lor sau închiriate — fără să mai țină seama, că populația orașului se compune și din persoane, cari n'au nevoie nici de a-și lăsa amenințată viața de alergările lor nebune, nici de gălăgia asurzitoare, a motocicletelor mai ales, și nici de praful ridicat de roțile răsfățelor vehicule.

Nu avem nimic contra gustului pasionaților acestui sport, dar avem dreptul să protestăm contra transformării în teren de periculoase și foarte incomode curse de acest fel a străzilor orașului.

Și alături de noi își are și Poliția dreptul de intervenție.

De ce nu și-ar face acești sburdalnici sportivi gustul prin alt loc, decât pe străzile orașului?